

GreenCare
FINLAND

ALLI
PAASIKIVEN
SÄÄTIÖ

LUONTOHOIVAA PERHEILLE PIRKANMAALLA - HANKE 2022

Sirpa Mäkinen & Jonna Henriksson

4.11.2022 Tampere, Green Care -päivät

10 PERHETTÄ, 10 PILOTTIA

- Alli Paasikiven säätiön rahoitus 8000 €, vuodelle 2022
- luonto- ja eläinavusteisuuden vaikutusnäyttö esiin erityisesti perheen yhteistoiminnan ja vuorovaikutuksen vahvistamisen näkökulmasta
- Green Care -toiminnan hyödyntäminen lasten, nuorten ja perheiden palveluissa
- hakulomakkeella suoraan ilmoittautuen tai yhteistyökumppaneiden kautta 10 perhettä, joissa oman arvion mukaan kuormittava elämäntilanne tai tarvetta perheen vuorovaikutuksen vahvistamiseen
- Kolmen kerran lyhytinterventiot touko-elokuussa: puutarha-avusteisuus, luontoavusteisuus, maatila-avusteisuus ja hevosavusteisuus
- <https://www.gcfinland.fi/kehittaminen/hankkeiden-omat-sivut/luontohoivaa-perheille-pirkanmaalla/>

PILOTIT TOTEUTTANEET GREEN CARE -TOIMIJAT

https://www.gcfinland.fi/tiedostopankki/979/Luontohoivaa-perheille-Pirkanmaalla-palvelukuvaukset_2hanketiedote.pdf

- Oma Juntu. Hanna Nyrhinen
- Hevostoiminta Uusi Toivo
- Kantamoinen osuuskunta
- Oma luontohetki, Päivi Sutela
- Kangasalan Hevostoiminta
- Terapia- ja työnohjauspalvelut Soliseva, Sirpa Mäkinen
- Psykologi- ja terapiapalvelu Klaufir, Riikka Lamminen
- Satula
- Latvarelli, Pauliina Hautala

**Green care - toiminnalla
vahvuutta perheen
vuorovaikutukseen**

Perheen vuorovaikutusta ja siinä tapahtuvia muutoksia mittaava aineisto

- Hankkeessa mukana 10 perhettä
- Jokainen perheenjäsen täytti strukturoidun monivalintakysymyslomakkeen (mukana myös avoin kysymys) sekä ensimmäisen tapaamiskerran että viimeisen tapaamiskerran (3.kerta) aikana -> saman kyselyn täyttäminen mahdollisesti muutosvertailun
- Pilotin toteuttaja auttoi perheenjäseniä tarpeen mukaan kyselyyn vastaamisessa, tavoitteena kuitenkin itsenäinen vastaaminen
- Vastaajia: 16 aikuista ja nuorta, 9 lasta, 4 pientä lasta, vastaajien määrä yhteensä 29. Vastauksia yhteensä $29 \times 2 = 58$
- Pilotin toteuttajan itsearviointi ja päiväkirja
- Pilotin toteuttaja lähetti pilotin päätyttyä tutkimusaineiston Jonnalle

Strukturoitu kyselylomake

- Haasteena toiminnan vaikutusten ja vaikuttavuuden erottaminen muista tekijöistä (perheen vuorovaikutukseen ja sen dynamiikkaan vaikuttavat todella monet tekijät!)

-> tarvittiin mittari, joka mittaa nimenomaan tavoitteiden toteutumista eli perheen vuorovaikutuksen myönteisiä muutoksia

- Tähän valittiin alunperin mittarin pohjaksi PARADISE24fi - kysely (psykososiaalisen toimintakyvyn kartoittamisen väline, A-klinikkasäätiö)

- -> kyselyä muokattiin pilotin toteuttajien palautteen perusteella, esim. voimavarakeskeinen lähtökohta

-> kyselyn täyttämisen haluttiin itsessään tukevan perheen vuorovaikutuksen näkyväksi tekemistä ja muutosta

Oma kyselylomake aikuisille/nuorille, lapsille, pienille lapsille -> koko perheen osallisuus

Perheen vuorovaikutuksen osa-alueet, joissa vaikutuksia tutkittiin

Vanhemmat:

1. sensitiivisyys (tunneilmaisuus, oikea-aikaisuus, selkeys, myönteisyys, arvostavuus, vastavuoroisuus, ongelmanratkaisukyky)
2. jäsentäminen (oma toiminnanohjaus, lapsen ohjaaminen, rajat, tilannetaju)
3. ei-vihamielisyys (hankalien tunteiden säätelyminen, ei väheksyvää, häpäisevää tai epäkunnioittavaa puhetta)
4. ei-tunkeilevuus (perheenjäsenten aloitteille tilaa, keskustelua, dialogisuutta, ei ylihuolehtivaisuutta)

Perheen vuorovaikutuksen osa-alueet, joissa vaikutuksia tutkittiin...

Lapset:

5. Responsiivisuus (tunneilmaisu aitoa ja myönteistä, tunnesäätelytaidot ja vanhempi apuna, itsenäisyys, uteliaisuus, leikki, fyysinen läheisyys)
6. Aloitteellisuus (hakee huomiota vanhemmalta, ei takerru, mutta turvautuu, kommunikoi vanhemman kanssa aloitteellisesti)

Tutkimusaineiston analyysi

1. Monivalintakysymysten vastausten vertailu ja muutoksen tavoittaminen kahdella tasolla:

-> ensimmäisen ja kolmannen tapaamisen vastausten vertaaminen keskenään yksittäisen perheenjäsenen ja perheen tasolla

-> kun muutokset oli saatu analysoitua jokaisen perheen ja sen jäsenten kohdalla, perhekohtaisia muutoksia verrattiin koko aineistossa keskenään

-> sisällönanalyysin kautta näkyväksi merkittävät vuorovaikutusmuutokset, joita pilottiin osallistuneissa perheissä tapahtui prosessin aikana

2. Koko aineistosta esille nousseiden vuorovaikutusmuutosten teemoittelu

-> Teemat kuvaavat niitä osa-alueita, joissa green care - toiminnalla saatiin myönteisiä vaikutuksia perheen vuorovaikutukseen

3. Kunkin teeman alle green care - toiminnan toimintatapojen jäsentäminen

-> tukeneet teeman mukaisia muutoksia perheen vuorovaikutuksessa

Arviointiprosessin tulokset ja teemat

- piloteilla pystyttiin tukemaan myönteisiä muutoksia seuraavilla perheen vuorovaikutuksen osa-alueilla:

Jokaisen perheenjäsenen osallisuus ja toimijuus osana perhettä vahvistui

- jokaista perheenjäsentä tarvittiin toiminnan onnistumiseksi
- perheen sisäisissä rooleissa tapahtui muutoksia -> se, joka yleensä saa ohjausta ja rajaamista, sai nyt loistaa
- roolien muutosten kautta jokainen sai onnistumisen kokemuksia
- toiminta edellytti yhteistä tavoitteen määrittelyä ja siten yhteistä keskustelua kunkin perheenjäsenen toiveista ja odotuksista
- *"Me ollaan opittu enemmän ottamaan muut huomioon eikä enää puhuta niin paljon toistemme päälle."*
- *"Me puhutaan enemmän asioista. Ennen me ei puhuttu tai me puhuttiin paljon vähemmän. Nyt ei oo enää niin kiire."*
- Vaikuttavuusmotto: Meidän perhe on tärkeä!

Tulosten teemoittelu jatkuu

Perheen koheesio eli emotionaalinen kiintymys perheenjäsenten välillä vahvistui

- yhdessä toimiminen ja toiminnallisuus perheenä tukivat merkittävästi perheen yhteenkuuluvuuden tunnetta
- yhteinen hauskanpito ja iloitseminen niin omasta kuin toisen onnistumisesta tuki kokemusta perheenä onnistujana
- *"Me yritetään toimia yhdessä, vaikkei me aina onnistuta."*
- *"On kivaa, kun iskä ehdottaa nykyään useammin yhteisiä juttuja."*
- Vaikuttavuusmotto: Me olemme yhdessä tiimi!

Tulosten teemoittelu jatkuu

Perhedynamiikan näkyväksi tuleminen ja vastavuoroisuus perheenjäsenten välillä vahvistui

- toiselle hyvän tekeminen ja toisen auttaminen toi itselle hyvää mieltä ja myönteisiä tunnekokemuksia
- perheenjäsenten suhteiden vastavuoroisuus lisääntyi: jokaisen kuulluksi tuleminen kasvoi, erityisesti lapsen näkyväksi tuleminen vanhemman silmissä vahvistui
- *"Ymmärrämme toisiamme paremmin ja siitä on tullut yhteinen halu muuttaa asioita parempaan suuntaan."*
- *"Vaikka on välillä vaikeeta, niin, nyt huomaan, että me mennään kuitenkin yhdessä perheenä eteenpäin."*
- *"Siis mehän toimitaankin perheenä ihan hyvin. En olisi kyllä aiemmin uskonut."*
- **Vaikuttavuusmotto: Minä kuulun meidän perheeseen ja se on hienoa!**

Vuorovaikutusmuutoksia (yllä olevat teemat) tukeneet pilottien GC-toimintatavat

Green care - toiminnan kautta perheen vahvuudet nousivat näkyviin ja keskiöön

- positiivisten asioiden ja vahvuuksien löytäminen meidän perheestä kokonaisuutena ja itsestä osana omaa perhettä
- *“Oon ylpeä musta itsestäni ja meidän perheestä. Me ollaan niin sitkeetä porukkaa, että selvitään kaikesta.”*
- Vaikuttavuusmotto: Me onnistumme kyllä!

Muutosta tukeneet pilottien GC-toimintatavat...

Green care - toiminnan kautta perheen myönteiset tunnekokemukset lisääntyivät

- perheen usko siihen, että he pärjäävät kyllä jatkossakin yhdessä, vahvistui merkittävästi miltei jokaisessa perheessä
- *"Siis ihan parasta on ollut yhdessä vietetty aika!"*
- Vaikuttavuusmotto: Me selviämme kyllä!

Muutosta tukeneet pilottien GC-toimintatavat...

Green care – toiminnan kautta perheen kertomus itsestään muuttui myönteisemmäksi ja sai lisää toiveikkuutta

- heikkouksista ja haasteista päästiin uusiin näkökulmiin, mikä vahvisti perheen ja sen jäsenten toimijuutta
- *“Mehän ollaankin vahvoja, kun ollaan selvitty kaikesta yhdessä, me ollaankin vahva ja hyvä perhe!”*
- Vaikuttavuusmotto: Me pysymme yhdessä ja voitamme vaikeudet!

Vielä pari huomiota:

- Mitä haastavammaksi perhe arvioi lähtötilanteen, sitä merkittävämpää oli muutos kyselyjen mukaan, tyypillinen muutos: jonkin verran -> paljon
- 3 tapaamiskerran riittävyys/riittämättömyys vaihteli ohjaaja/perhekohtaisesti -> kuitenkin muutosta tapahtui jokaisessa perheessä kolmen kerran aikana -> jokaisessa (aikuisen) kyselyssä vuorovaikutuksen koettiin parantuneen jollakin tasolla

Arviointiprosessin kautta uutta ymmärrystä vaikuttavuudesta

- Tulosten mukaan pilottitoiminta vaikutti myönteisesti muutokseen useammalla perheen vuorovaikutuksen osa- alueella
- Arviointiprosessin kautta syntyi myös laajempaa ymmärrystä toiminnan vaikuttavuudesta perheen resilienssiin (aineisto tarjosi siis uuden käsitteen tutkijalle 😊)
- gc - toiminnalla voidaan vahvistaa ja kasvattaa perheen resilienssiä eli kykyä selviytyä ja toipua yhdessä perheenä perhettä kohtaavista haasteista (enemmän kuin yksittäisten perheenjäsenten resilienssin summa)
- ➔ yhteiset ajattelutavat, joilla perhe ymmärtää kohtaamaansa vaikeutta, sen merkitystä ja näkee mahdollisuuksia selvittää siitä
- ➔ perheillä on itseään koskevaa optimismia ja uskoa tulevaan
- ➔ perheen resilienssi vahvistuu erityisesti perheen yhteisen toiminnan kautta
- ➔ lapsen resilienssi (vaikka erillinen perheen resilienssistä) perustuu aikuisen lasta tukevaan vuorovaikutukseen lapsen kanssa sekä aikuisen myönteiseen tekemiseen lapsen kanssa.

Upeita pilotteja -> arvokasta tutkimukseen perustuvaa arviointitietoa

- Arvioinnista vaikutuksiin
- Vaikutuksista vaikuttavuuteen
- Entä nyt: mitä tiedolla tehdään ja miten sitä viedään eteenpäin?

MITÄ TÄRKEÄÄ ARVIOINNISTA NOUSEE?

**MITEN LUONTO- JA ELÄINAVUSTEISUUTTA
VOISI HYÖDYNTÄÄ ENEMMÄN PERHEIDEN
PALVELUISSA?**

**MITÄ TERVEISIÄ HALUAMME LÄHETTÄÄ
HYVINVOINTIALUEIDEN PÄÄTTÄJILLE?**

**MINKÄ IDEAN OTAT MUKAASI?
MISTÄ OLISIT KENTIES HALUNNUT KUULLA LISÄÄ?**

